
KOULURATSASTUS

Ohjeet & Säännöt

Toteutetaan SM -kilpailuissa, niihin liittyvissä karsinnoissa, mestaruusluokissa ja suositellaan käytettäväksi myös muiden järjestämässä kouluratsastuskilpailuissa

Laadittu 12.4.2018

SISÄLTÖ

- 1. Kansi**
- 2. Sisältö**
- 3. Yleistä tietoa Kouluratsastuksesta**
- 4. Kenttä**
- 5-6. Kouluratsastuksen tasot**
- 6-7. Askellajit**
- 7-9. Kouluratsastusliikkeiden teoria**
- 10. Ratsastusradan tiet (kuvat)**
- 11-12. Kilpailusäännöt**
- 13. Karsintasäännöt**
- 14-15. Virhepisteytys**
- 15. Ratsastajan vaatetus ja keppihevosen varusteet**
- 16. Tuomari ja henkilökunta**
- 17. Loppusanat**

YLEISTÄ TIETOA KOULURATSASTUKSESTA

Kouluratsastus on kaiken ratsastuksen perusta oikeiden hevosten maailmassa, sama pätee vahvasti myös keppihevosten parissa. Kouluratsastus on verrattavissa tanssiin hyvinkin vahvasti - ratsukko liikkuu notkeasti, joustavasti ja jäntevästi eteenpäin vaivattoman näköisesti. Kaiken fyysisen työn tosin keppihevosmaailmassa tekee itse ratsastaja. Keppihevonen toimii kuitenkin tärkeässä asemassa kouluratsastusta suorittaessa, sen pään asennoista näkyvät liikkeen kokoamisasteet sekä asetuksen esittäminen tehdään keppihevosen pään kanssa. Tuomarit arvostelevat kilpailuissa mm. ratsukon liikkeitä ja suorituksen täsmällisyyttä pistein 0-10 (10 erinomainen, 9 erittäin hyvä, 8 hyvä, 7 melko hyvä, 6 tyydyttävä, 5 välttävä, 4 heikko, 3 melko huono, 2 huono, 1 erittäin huono ja 0 ei esitetty). Lopullinen tulos koostuu radan ohjelma- sekä yleisvaikutelmapististä, pisteiden lisäksi tuomari voi laskea prosentit jotka tuovat ammattimaisen kuvan kilpailuille ja antavat ratsukolle enemmän vertailumahdollisuutta tulevaan.

Kilpailuissa on ohjelma joka suoritetaan tuomarin edessä edeten kohdasta seuraavaan. Eritasoisia kouluratsastuksen ohjelmia on paljon – Helppo C:estä Grand Prixiin asti joka on kouluratsastuksen vaikein taso. Keppihevosele voi siis halutessaan määrittellä koulutustason, esimerkiksi Helppo B tasoinen hevonen ei sovellu Intermediaire II – tason radalle. Ratsastajan on kuitenkin hyvä kilpailla myös helpompia luokkia osaavammalla keppihevosele välillä että perustaidot eivät unohdu. Jotkut harrastajat eivät määritä keppihevosen tasoa ollenkaan vain treenaavat ja kilpailevat sitä tasoa mihin itse kykenevät.

Keppihevospuolella kouluratsastus on kasvattanut suosiota hitaasti mutta varmasti, taso on noussut parin vuoden sisällä huimasti. Esteratsastus on kuitenkin edelleen lajeista suosituimpi mutta usein harrastajan vanhetessa nousee kiinnostus myös kouluratsastusta kohtaan, kouluratsastajien keski-ikä onkin esteratsastajien keski-ikään verrattuna aavistuksen korkeampi. Kouluratsastus työstää lihaksia myös eri tavalla kuin esteratsastus ja vaatii korkealla tasolla jopa kovempaa kuntoa kuin esteratsastus. Kouluratsastus vaatii erinomaista koordinaatiokykyä, tasapainoa ja lihasten hallintaa sekä kestävyyttä ratsastajalta, suorituksen kuuluu näyttää rauhalliselta, hallitulta ja loppuun asti mietityltä joten kiirehdintää ei katsota hyvällä.

KENTTÄ

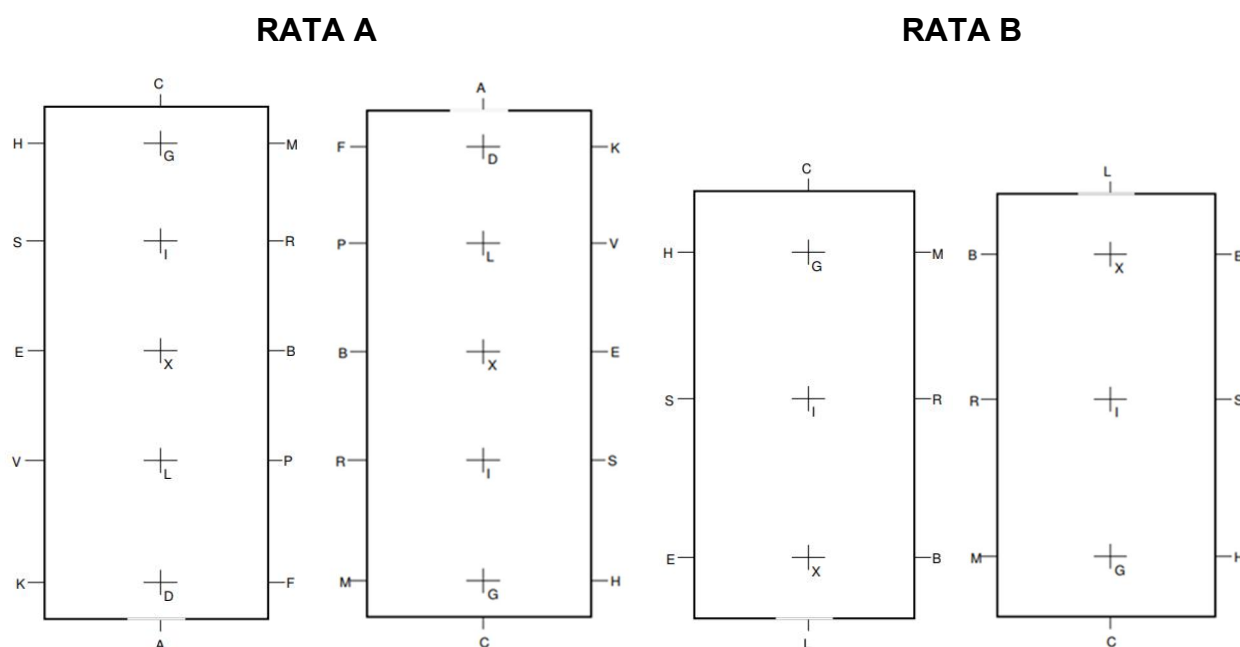
Koulukenttien standardikokoja on 2 – rata A sekä rata B. Vaikeammat kouluohjelmat ratsastetaan usein A-radalla, kun taas helpommat ohjelmat usein lyhemmällä B-radalla.

Kenttä mitataan siten että A-rata on: *Lyhyt sivu x pitkä sivu (3 x lyhyensivun mitta)*

B-rata: *lyhyt sivu x pitkä sivu (2 x lyhyen sivun mitta)*

Eli esimerkiksi – A-rata: 7 x 21m, B-rata: 7 x 14m (SM-kisoissa käytettävät mitat)

Radalla ohjelma suoritetaan kerrotussa kirjaimessa tai kirjainyhdistelmässä, alla kuvat molemmista pohjista:

Päätuomari istuu C-kirjaimen kohdalla, kouluratsastuksessa voi myös päätuomarin lisäksi olla muita kirjaintuomareita, esimerkiksi kirjaimissa jotka ovat keskellä pitkää sivua. Radalle tullaan lyhyeltä sivulta keskeltä, A radassa kirjaimen A lävitse ja B radassa kirjaimen L lävitse. Pituushalkaisijalla olevat kirjaimet eivät ole merkittyjä millään ratsukkoa häiritsevällä merkillä sekä sivuilla olevien kirjainten kuuluu olla ratsukon tieltä pois kentän ulkopuolella.

Usein kilpailuissa koulukenttä rajataan matalilla, valkoisilla aidoilla tai vaihtoehtoisesti radan koko merkitään puomeilla. Pienissä kilpailuissa usein näkee pelkkiä puomeilla merkittyjä kulmamerkintöjä. Koulukentän on tärkeä olla symmetrinen, pohjan tulee olla mahdollisimman sileä ja tasainen turvatakseen ratsukon suorittamisen radalla.

KOULURATSASTUKSEN TASOT

Kouluratsastuksessa puhutaan usein koulutustasoista. Keppihevosen voi kouluttaa tai määrittää halutulle tasolle. Koulutustaso määrittää sen minkä tasoilla ohjelmilla kyseinen ratsukko voi kilpailla. Seuraavaksi käsitellään jokaista tasoa lyhyesti ja mitä kyseinen taso suurin piirtein sisältää.

Helppo C – Perustason hevonen. Helppo C:tä alempi taso on raviohjelmia, joka on tasoltaan lähes samantyylinen kuin HeC mutta ohjelmassa ei ole ollenkaan laukkaa. Helppo C-tason hevonen osaa perusaskellajit (käynti, ravi, laukka), temponlisäykset sekä pysähdyksen ja peruutuksen. Hevosen kuuluu myös vastata kääntö- ja asetusapuihin vaivattomasti (esim. ympyräurat, suunnanvaihdot)

Helppo B - Hevonen suorittaa edellä mainittujen tasovaatimusten lisäksi esim. keskiaskellajit, pohkeenväistöt, laukannosto käynnistä ja raviin siirtyminen suoraan peruutuksesta. Tällä tasolla hevosen kuuluu liikkua jo hieman hallitummassa muodossa.

Helppo A - Ratsukon kuuluu osata: Lisätyt askellajit, avo- sekä sulkutaivutukset käynnissä, vastalaukka, laukanvaihto käynnin kautta sekä taka- ja etuosakäännökset. Helppo A- tasoinen hevonen voidaan jo luokitella painoitukseltaan kouluhevoseksi. Myös kankikuolainten käyttö on Helppo A-tasolla sallittua mutta ei pakollista.

Vaativa B – Nyt päästään jo vaativiin luokkiin. Tällä tasolla kilpaileva hevonen suorittaa vaivattomasti kaikki edellä mainitut asiat. Niiden lisäksi hevosen täytyy osata kootut askellajit, avo- ja sulkutaivutukset ravissa ja laukassa, yksi laukanvaihto askeleessa sekä suoraan peruutuksesta laukannoston. Ratsukkoa arvostellaan jo paljon ankarimmin pistein vaativien tasojen kohdalla.

Vaativa A – Tällä tasolla vaaditaan jo enemmän, hevosella pitää olla koulukisoissa kankikuolaimet (2 kuolainta + 2 ohjaa) ja ratsastajan täytyy osata ratsastaa kyseisillä suitsilla ilman ongelmia. Tämän tason hevonen suorittaa hallitusti myös laukanvaihdot joka kolmannella tai neljännellä askeleella, puolipiruetin laukassa sekä käyntipiruetin.

Prix St Georges – Taseen kuuluu laukanvaihdot joka toisella askeleella sekä täysi piruetti laukassa. Tämä välitaso ei ole keppihevosmaailmassa kovin yleinen koulutustaso mutta tasolla kuitenkin tapahtuu merkittäviä parannuksia. Yleensä Vaativasta A:aasta hypätään suoraan tämän tason yli seuraavaan.

Intermediaire I & II – Toiseksi korkein taso. Tällä tasolla voidaan jo mennä erittäin vaikeita ja fyysisesti todella raskaita tehtäviä ratsukolle. Taseen sisältyy laukanvaihdot joka askeleella (vähintään 5 peräkkäistä), passage, piaffe 7-8 askelta, siksak-sulkutaivutukset joka askellajissa, siirtymiset passagesta piaffeen ja päinvastoin sekä vaikeat siirtymiset askellajien välissä.

Grand Prix – On kouluratsastuksen vaikein taso. Tasolle jää vaikeustasoa lisäämään piaffe 12–15 askelta, kaksoispiruetti laukassa sekä laukanvaihdot joka askeleella (vähintään 9 peräkkäistä). Grand Prix- tason ratsukko on saavuttanut jo huipun.

ASKELLAJIT

Kouluratsastuksen perusaskellajit ovat **käynti**, **ravi** sekä **laukka**. Muita erikoisaskellajeja löytyy esimerkiksi rotukohtaisesti – tässä ohjekirjassa kuitenkin käsitellään vain yllämainittuja.

Käynti

Käynti onaskellajeista rauhallisim ja on hevoselle luontaisin liikerata. Käynnistä löytyy erilaisia vaihteita: *Käynti*, *koottu käynti*, *keskikäynti* ja *lisätty käynti*. Myös kouluohjelmien lopussa yleensä mainittu ”*vapaa käynti*” on käynnin yksi muoto jolloin annetaan hevosen liikkuu itse valitsemassaan rauhallisessa käynnissä vapain ohjin. *Koottussa käynnissä* hevonen kokoaa askeltaan lyhyemmäksi, hitaammaksi ja korkeammaksi normaalista käynnistä. Hevosta kuuluu myös kannatella korkeammassa muodossa kuin normaalisti, kuitenkin säilyttäen pehmeän ohjastuntuman. *Keskikäynnissä* hevonen venyttää askeltaan pitkäksi ja rennoksi eteen tahdin pysyessä samana kuin peruskäynnissä. *Lisätyssä käynnissä* hevonen venyttää askeltaan pitkäksi ja rennoksi mutta tahdissa tapahtuu lisäys ja lisätyn käynnin kuuluu edetä reippaan oloisesti, ratsastaja antaa hevoselle myös hiukan ohjaa ja hevonen saa laskea päätään alempaan muotoon.

Ravi

Ravi on toinen kolmesta perusaskellajeista. Ravi on nopeatempoisempaa ja muistuttaa hölkkää. Ravissa hevosta kannatellaan rennossa perusmuodossa. *Ravi*, *koottu ravi*, *keskiravi* sekä *lisätty ravi* ovat ravin neljä vaihetta. Kevyttä ravia keppihevosella ei yleisesti mennä sen ollessa tarpeeton. *Koottu ravi* on ylöspäin kokoava, hitaampi ja voimakas liike. Hevosen päätä kannatellaan normaalia korkeammassa muodossa. *Keskiravi* toimii samalla tavalla kuin keskikäynti – askel venyy pitkäksi mutta tahti säilyy rennon ravin mukaisena. *Lisätty ravi* on näyttävien vaihteista. Hevoselle annetaan hieman ohjaa ja askelta lähdetään hakemaan pitkäksi, rennoksi ja energisen reippaaksi säilyttäen voimakkuuden.

Laukka

Nopeatempoisin kolmesta perusaskellajista on laukka. Laukan kuuluu olla pyörivää, hyvin etenevää, joustavaa ja voimakasta. Laukasta löytyy myöskin neljä vaihetta – laukka, koottu laukka, keskilaukka ja lisätty laukka. Kootussa laukassa hevosta ratsastetaan tahdiltaan hitaammaksi ja pyydetään askelta lyhyemmäksi ja korkeammaksi. Hevosen pää kuuluu siirtää rennosta ryhdikkäämpään muotoon. Keskilaukassa jalkojen tulisi venyä hyvin eteen tahdin pysyessä hillittynä, keskiaskellajeissa liikkeen pitää kuitenkin pysyä hallittuna ja on oikeinsuoritettuna työstävä liike. Lisätty laukka on voimakasta ja erittäin reipasta - kuitenkin näyttämättä hätäiseltä.

KOULURATSASTUSLIIKKEIDEN TEORIA

Tässä osiossa käsittelemme erilaisten kouluratsastusliikkeiden teoriaa lyhyesti. Jokainen saa suorittaa liikkeet halutullaan tavallaan – tässä kuitenkin perehdytään liikkeiden suositeltuun suorittamiseen. Liikkeiden toteutus on muokattu keppihevosaursukoille sopiviksi, tämän ohjekirjan tiedot eivät sovellu oikeiden hevosten ratsastukseen.

Pysähdys – Ratsukko seisoo täysin paikallaan tasajalkaa. Hevosen pää on rennosti hieman normaalia alempana.

Peruutus – Ratsukko kävelee taaksepäin määrätyn määrän askelia. Peruutuksessa hevosen pää ei saa nousta liian korkealle, muuten liike näyttää helposti liian jäykältä.

Pohkeenväistö uralta – Jalkaterät asettuvat kentän sisäpuolelle päin astuen voimakkaasti ristiin. Turpa asettuu erittäin kevyesti liikkeestä pois päin.

Pohkeenväistö uralta pois – Liikettä lähdetään tekemään suoralta uralta väistäen haluttuun määrän päähän ristiaskelin. Turpa asettuu erittäin kevyesti liikkeestä pois päin.

Avotaivutus – Ratsukon jalat asettuvat sisään päin uralta, hevosen pää asettuu kaulaa myöten uran sisäpuolelle. Ratsastajan ulko-olkapäätä asettuu hieman eteen.

Sulkutaivutus – Ratsukon jalat asettuvat ulospäin uralta, hevosen pää asettuu kaulaa myöten uran sisäpuolelle. Ratsastajan ulko-olkapäätä asettuu hieman eteen.

Siksak sulkutaivutus – Ratsukko ratsastaa pituushalkaisijalla sulkutaivutussarjan aina väistösuuntaa vaihtaen tietyn askelmäärän jälkeen. Voidaan suorittaa kaikissa askellajeissa. Esimerkki askelmäärästä: 2-4-4-2 (Intermediaire), 3-6-6-6-3 (Grand Prix). Ensimmäisen askelsarjan aikana ratsukko siirtyy pois pituushalkaisijalta ja viimeisen askelsarjan aikana ratsukko palaa pituushalkaisijalle. Välissä tehtävien sulkutaivutusteiden aikana ratsukko ylittää pituushalkaisijan symmetrisesti jättäen askelmäärän puoliksi molemmille puolille. Laukassa ratsukko vaihtaa laukat aina suunnan vaihtuessa. Hevosen pää ja ratsastajan ylävartalo asettuvat menosuuntaan. (kuva sivulla 10)

Etuosakäännös – Ratsukko vaihtaa suuntaa 180 asteen uralla keppihevosen pään ollessa kääntöpisteenä liikkeen sisäpuolella paikallaan. Jalat liikkuvat kahdella uralla ja hevonen asetetaan kevyesti vaihtuvan kierroksen suuntaan.

Takaosakäännös – Ratsukko vaihtaa suuntaa 180 asteen uralla keppihevosen kepinpään ollessa kääntöpisteenä liikkeen sisäpuolella paikallaan. Takaosakäännös on etuosakäännöksen vastakohta. Hevonen asetetaan kevyesti vaihtuvan kierroksen suuntaan.

Laukanvaihto – Ratsukko vaihtaa johtavan jalan laukkaa. Vaihto tapahtuu ylöspäin haettavan liikkeen kautta jolloin ratsastaja alas tullessaan ottaa toisen jalkansa johtavaksi. Ratsastaja asettaa hevosen turpaa hieman vaihtoa tehdessä sekä vaihtaa samalla ohjaskättä. Laukanvaihtoja voi tehdä monta peräkkäin korkeammalla tasolla.

Vastalaukka – Liike jossa edetään kierroksen väärällä laukalla tarkoituksella. Alemman tason hevoset voivat laukata vastalaukkaa vahingossa ilman ratsastajan pyyntöä. Helppo A-tason hevonen suorittaa jo vastalaukan pyynnöstä ja ylläpitää sen kaarien lävitse. Hevonen asetetaan laukan johtavan jalan mukaan (vasta-asetus).

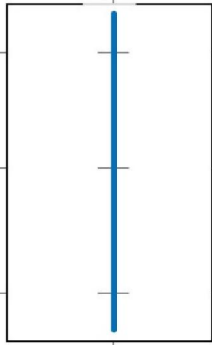
Laukkapiruetti – 360 asteen liike missä keppihevosen kepinpää pysyy liikkeen sisällä keskipisteenä. Piruettiin lähdetään hidastamalla laukkaa lähes paikalleen ja väistämään johtavan jalan suuntaan. Ratsastajan jalat laukkaavat kahdella uralla, johtavan laukan jalan liikkua isommalla ympyräuralla toisen jalan ympäri joka laukkaa pienemmällä uralla. Täydessä laukkapiruuetissa ihanneaskelmäärä on 5-6 askelta. Hevosen pää kootaan erittäin ryhdikkääksi ylöspäin ja asetus tapahtuu liikkeen menosuuntaan ratsastajan ylävartalon hieman asettuessa suunnan mukaisesti. Laukkapiruetin voi myös suorittaa *puolipiruettina* jolloin ihanneaskelmäärä on 3 askelta. Puolipiruuetissa vaihdetaan suuntaa ja se muistuttaa käynnissä tehtävää takaosakäännöstä. Korkeammalla tasolla myös edistyneet ratsukot voivat suorittaa *kaksospiruetin* jolloin ensimmäisen piruetin jälkeen jatketaan suoraan seuraavaan piruettiin, jolloin piruetin kokonainen askelmäärä tuplaantuu. Kouluradalla enemmän kuin kaksospiruetin tekeminen ei ole sallittua.

Käyntipiruetti – 360 asteen takaosakäännös käynnissä.

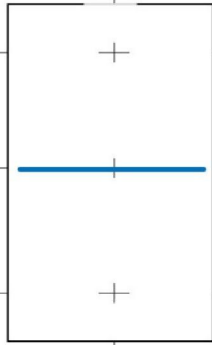
Passage – Erittäin koottua ravia joka on vaativan tason liike. Passagessa hevonen kootaan korkealle päästä ja haetaan joustavaa ja korkeaa askelta kuitenkin liikkumalla eteenpäin hitaassa tahdissa.

Piaffe – Passagen tapainen liike mutta suoritetaan täysin paikallaan polkien jalkoja alle. Piaffe on korkea ja voimakas liike hyvällä joustolla. Hevosen kokoamisaste on korkeampi kuin passagessa. Intermediaire-tasolla minimimäärä on 7 peräkkäistä askelta, Grand Prix tasolla 12 askelta. Myös *piruetin* voi suorittaa piaffessa jolloin se muistuttaa takaosakäännöstä, liikkeen voi tehdä 180 tai 360 asteisena.

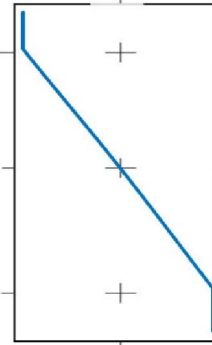
RATSASTUSRADAN TIET

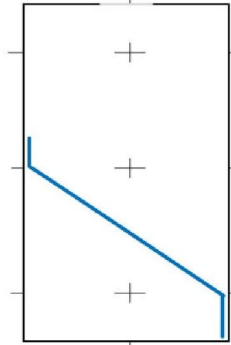
Rata pituussuuntaan leikkaa

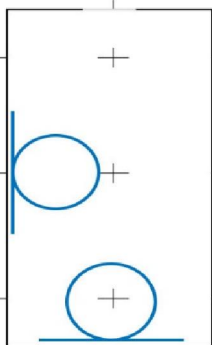
Rata poikkisuuntaan leikkaa

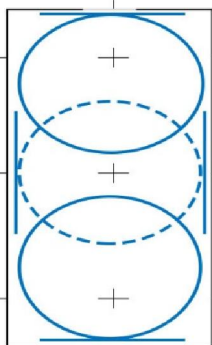
Koko rata leikkaa

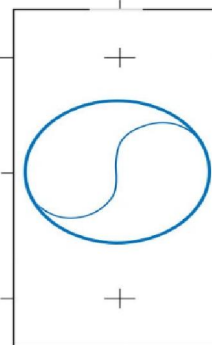
Puoli rata leikkaa

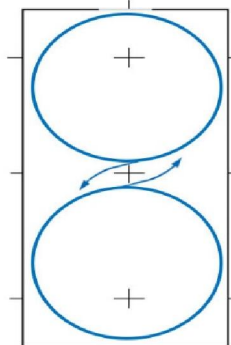
Voltti, halkaisija puolet lyhyen sivun pituudesta

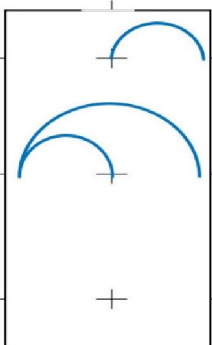
Pääty- ja Keskiympyrä

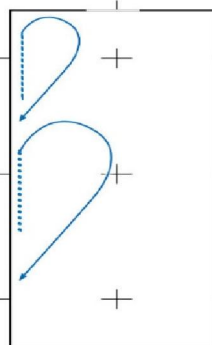
Ympyrä leikkaa

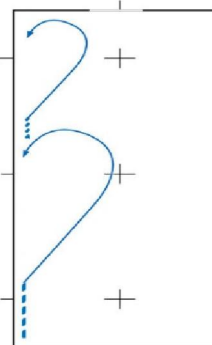
Ympyrän vaihto (Kahdeksikko)

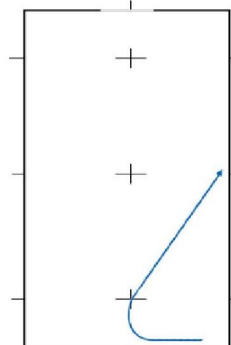
Puoliympyrä/puolivoltti

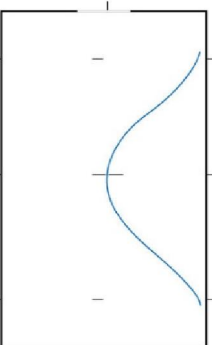
Täyskaarto

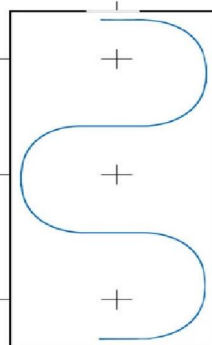
Vastakaarto

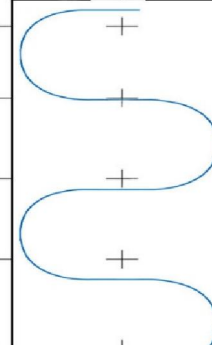
Kulmankatkaisu

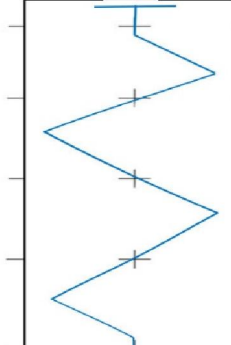
Loiva kiemura

Kolmikaarinen kiemura

Nelikaarinen kiemura

Siksak sulkutaivutus (3-6-6-6-3)

KILPAILUSÄÄNNÖT

Alla olevia sääntöjä/suosituksia käytetään SM-kilpailuissa ja niiden käyttöä kannustetaan myös yleisesti käytettäväksi kouluratsastusluokissa.

Avoimet/yleiset kouluratsastusluokat

- Ratsukko suorittaa etukäteen annetun ohjelman alusta loppuun. Jokainen kohta radasta pisteytetään numeroin 1-10. *5 tai alempi numero* vaatii huomautukset-kohtaan selvityksen. Tuomari voi antaa pisteeksi numeron 0 jos liikettä ei suoritettu ollenkaan. Jos lopputuloksessa prosentti on 50 tai sen yli on rata hyväksytty.
- Tuomarit tarkkailevat mm. askellajien lennokkuutta ja säännöllisyyttä sekä ratsastajan työskentelyä ja oikeiden teiden seuraamista ja antavat pisteet sen mukaan. Yleisvaikutelman arvosteluperusteet voivat kuitenkin vaihdella radan mukaisesti tai tuomarin muokkaamien mieltymysten mukaisesti.
- Lisäksi voidaan laskea ratsukon prosentit. Prosenttien laskeminen tuo kilpailuihin ammattimaisen vaikutelman ja ratsastaja saa selkeämmän tuloksen itselleen tulevaa varten. Jos jotain liikettä halutaan painottaa, se voidaan kertoa esim. kahdella.
- Ratsukko saa aloittaa ratansa vasta tuomarin suostumuksesta. Tuomari nousee seisomaan tai sanoo ääneen selkeästi *"ole hyvä"* alkutervehdyksessä jonka jälkeen ratsukko saa aloittaa radan suorittamisen. Myös selkeä nyökkääminen riittää – ylemmät tavat ovat kuitenkin suositeltavia. Jos ratsukko aloittaa ratansa ennen selkeää hyväksyvää merkkiä johtaa se hylkäykseen.
- Sama hevonen saa osallistua kaksi kertaa samaan luokkaan eri ratsastajalla. Yleensä koululuokissa ratsastaja saa osallistua vain kerran luokkaan.
- Vaativa A-tasoa korkeimmilla radoilla hevoselta vaaditaan kankisuitsitus. Kiellettyjä varusteita jokaisella tasolla ovat korvahappu, raippa sekä erilaiset apuhjat.

Kür

- Samat säännöt kun yllä olevassa osiossa: Avoimet/yleiset kouluratsastusohjelmat
- Kouluratsastusohjelma jonka ratsastaja on suunnitellut valitsemansa musiikin tahtiin annettuja askelvaatimuksia noudattaen. Ohjelman pituus voidaan rajata kisoissa tarpeen mukaan. SM-kisoissa maksimi minuuttimäärä on tasan 3 minuuttia jonka jälkeen suoritukseen lisätään tietyn ajan kuluessa virhepisteitä. Suoritus voidaan myös hylätä sallitun ajan ylittyessä reilusti.(virhepisteistä lisää sivuilla 14-15)
- Kür-luokissa arvostellaan ratsukkoa myös taiteellisin pistein, esim. musiikki ja sen tulkinta, vaikeusaste ja koreografia. Taiteelliset pisteet ovat tärkeä osa arvostelua.
- Musiikki alkaa ratsastajan käsimerkistä ennen alkutervehdystä tai suoraan alkutervehdyksen jälkeen. Käsimerkissä nostetaan jompikumpi käsi suoraan sivulle, kun ratsastaja on laskenut kätensä pitää musiikin alkaa.
- Kappale ja sen esittäjä tulee ilmoittaa ilmoittautumisen yhteydessä. Sitä ei voi muuttaa ilmoittautumisen päätyttyä. Musiikki toimitetaan yleensä linkkinä YouTubesta tuomarin sähköpostiin.
- Jos kisojen kür-luokassa on karsinta etukäteen, kuuluu se ratsastaa samalla hevosella kuin itse kilpailupäivän suoritus - jos ratsukko pääsee eteenpäin karsinnasta. Sama hevonen voi osallistua enintään kahdella eri ratsastajalla samaan luokkaan.

Koulumestaruus

- Samat säännöt kun yllä olevassa osiossa: Avoimet/yleiset kouluratsastusluokat
- Koulumestaruuteen pääsevät ratsukot valikoidaan aina netissä tapahtuvan videokarsinnan kautta (karsintasäännöistä lisää sivulla 13). Karsintatiimi tuomaroit suoritus ja 10 parasta pääsevät mitteloimään tittelistä. Virallinen koulumestaruus järjestetään ainoastaan SM-kilpailuissa.
- Prosenttien laskeminen ja niiden ilmoittaminen on pakollista.
- Koulumestaruuden karsinta ja varsinainen koulumestaruus ratsastetaan samalla hevosella. Sama hevonen voi osallistua enintään kahdella eri ratsastajalla samaan luokkaan.

KARSINTASÄÄNNÖT

Karsintasäännöt ovat SM-kisojen ennakkovideokarsintoja varten.

Kür-luokan & Koulumestaruuden yhteiset säännöt

- Etukäteen suoritettava karsinta, ratsukko videoi määrätyn radan ja lähettää sen karsintatiimille viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Ohjeet lähettämiseen löytyvät tarkemmin aina kyseisen vuoden SM-kisojen kotisivuilta.
- Videon pitää olla selkeä, vaakasuunnassa kuvattu niin että koko alue näkyy. Videon kehysleveys pitää olla vähintään 360p ja video ladataan YouTubeen joko julkisena tai piilotettuna. Pienempi kehysleveys/ epäselvä video johtaa videon hylkäämiseen.
- Kameran kuuluu olla tuomarin päädyssä keskellä lyhyttä sivua niin että tämä lyhyt sivu näkyy kokonaan. Ethän kuvaa suoritusta maan tasalta, käytä esimerkiksi kameratelinettä/pöytää/tuolia. Ethän käytä toista ihmistä kameratelineenä, kuvaus ei silloin vastaa kriteerejä. Jos video ei vastaa yllä olevia kriteerejä ei sitä arvostella.
- Video kuvataan putkeen, leikkauskohtia ei saa näkyä videolla.
- Radalle kuuluu merkitä vähintään pitkän sivun keskimmäiset kirjaimet sekä lyhyen sivun keskimmäiset kirjaimet. Kaikkien kirjaimien (A sekä B radalla) merkitseminen on hyvin suositeltavaa. Merkiksi riittää selkeästi tunnistettavissa oleva esine joka ei ole ratsukon tiellä.
- Kenttä tulee rajata selkeästi ja sen minimikoko on A-radalla 5x15 metriä. Suositeltu koko on kuitenkin 7x21 metriä. Mainitsethan radan koon videon kuvauksessa/ ilmoittautumisen yhteydessä. Ole tarkkana siitä että rajattu kenttä on symmetrinen.
- Karsintaan, Koulumestaruuteen sekä Kür-luokkaan osallistuvalla hevosella kuuluu olla kankisuitsitus. Muunlaiset suitset johtavat hylkäykseen. Kaikki muu varustus kuten korvahappu, raippa sekä erilaiset apuohjat ovat kiellettyä hevosella.
- Karsinta ratsastetaan samalla hevosella kuin varsinainen finaali.

VIRHEPISTEYTYYS

Suorituksen aikana on mahdollista saada myös virhepisteitä ei-toivotuista tapahtumista. Yleisin virhepisteen saaminen on väärän radan suorittaminen hetkellisesti. Tuomari arvioi ratsukkokohtaisesti oliko virhe hylkäykseen vai pelkkiin virhepisteisiin johtava. Tässä osiossa käsitellään rajoja hieman selkeämmin.

Vähennykset, väärinratsastukset (-2, -4, hyl.) on teksti joka lukee usein kouluohjelman yleisvaikutelman alla. Tähän merkitään mahdolliset virhepisteet ja virhepisteen syyt – tai hylkäyksen syy. *Kun ratsukko saa virhepisteen ilmoittaa tuomari siitä vihellyksellä seuraavasti:* 1 vihellys kertoo yhdestä virheestä ja 2 vihellystä kahdesta virheestä. Kolme vihellystä peräkkäin tarkoittaa hylkäystä. Pitkä katkeamaton vihellys tarkoittaa radan väliaikaista keskeyttämistä joka ei johdu ratsukon takia. Tuomarin antaessa taas luvan saa ratsukko jatkaa siitä mihin jäikin.

-2 virhepisteen syyt:

- Ratsukko ei suorittanut pyydettyä liikettä määrättyssä kohdassa/ ratsukko ei suorittanut liikettä ollenkaan - jolloin kouluohjelman kohtaan merkitään numeroksi 0. Paperiin merkitään -2 pistemäärä joka vähennetään lopullisista pisteistä.
- Hevonen tekee tottelemattomuusvirheen, esimerkiksi pukittaa, nousee pystyyn, pysähtyy tai potkaisee aitaa.
- Ratsastaja saa neuvoja kentän ulkopuoliselta henkilöltä.
- Ratsukko ratsastaa väärän tien mutta palaa 10 sekunnin sisällä oikealle reitille takaisin.
- Kür-radon musiikki ylittää 10 sekunnilla maksimiajan.

-4 virhepisteen ratsukko saa jos jokin yllämainituista toistuu uudelleen.

Jos yllämainitut virheet toistuvat kolmesti – johtaa se ratsukon välittömään hylkäykseen.

Lisäksi hylkäykseen johtaa:

- Radalta poistuminen suorituksen aikana.
- Vääränlainen suitsitus.
- Selkeän vamman kehittyminen rataa suorittaessa esimerkiksi toistuvan tahtirikon/ontumisen muodossa.
- Suorituksen aloittaminen ilman tuomarin lupaa.
- Selästä suistuminen/kaatuminen.
- Musiikki ylittää 20 sekunnilla määrätyn maksimiajan Kür-radalla.

Jos suoritus johtaa hylkäykseen joutuu ratsastaja keskeyttämään ratansa ja poistumaan kentältä.

RATSASTAJAN VAATETUS JA KEPPIHEVOSEN VARUSTEET

Kouluratsastusradalla suositellaan *siistiä peruspukeutumista*. Vaatteiden on hyvä olla joustavia ja hengittäviä sekä kenkien kevyitä mutta tarpeeksi tukevia. Vaatteissa neutraalit värit ovat sopivimpia mutta pukeutumiseen ei ole määritelty tiettyä tyyliä jota kaikkien kuuluu noudattaa. Jumppa-sisätossut ovat kuitenkin suosittuja kouluratsastajien keskuudessa varsinkin sisähalleissa ja hyvin sileällä pohjalla niiden ollessa mahdollisimman vähän liikkeiden tiellä. Suositeltavaa on kuitenkin käyttää hyvin istuvia ja iskuja vaimentavia kenkiä. Pitkähiuksista ratsastajaa suositellaan letittämään hiuksensa tai laittamaan ne ylös – tuomari näkee näin paremmin ratsastajan ylävartalon ja varisinkin hartialinjan liikkeitä. **Ratsastajan pukeutumisessa mikään ei ole pakollista eikä siten johda suoraan hylkäykseen.** Ylläolevien ohjeiden noudattamista kuitenkin kannustetaan suuresti ja se kertoo myös ratsastajan panoksesta lajiin.

Keppihevosella varustukseen liittyy jo vaatimuksia jotka ovat tärkeitä hyväksymisen suhteen. Vaativa B-taso ja sen alla olevilla radan tasoilla hevosen suitsitus on täysin vapaa, myös kuolaimettomat on sallittu. Suositeltu suitsimalli on kuitenkin siisti englantilainen turparemmi nivelkuolaimella. Vaativa A-tason ratsukolta vaaditaan jo **kankisuitsitus**. Kankisuitsiin kuuluu turparemmi (englantilainen/pullback) ilman alaturparemmiä, kankikuolaimet (kankikuolain ketjulla + bridong) sekä kaksi erillistä ohjaa. Vaativan tason ratsastaja osaa ratsastaa vaivattomasti jo kahdella ohjalla. Keppihevosella ei saa olla ylimääräisiä varusteita millään tasolla suitsien lisäksi kouluratsastusluokissa. Korvahappu, raippa ja mikä tahansa apuohja johtaa hylkäykseen.

TUOMARI JA HENKILÖKUNTA

Koulukisoissa tarvitaan vähintään yksi **tuomari** sekä **tuomarin avustaja** (sihteeri). Tuomarien määrä voi olla isompi – näitä tuomareita kutsutaan *kirjaintuomareiksi*. **Päätuomari** istuu C-kirjaimen kohdalla, kirjaintuomarit istuvat useimmiten pitkän sivun keskellä ja jos tuomareita löytyy rataa varten käytettävissä lisää voivat ne istua myös kentän kulmissa, usein kuitenkin 1-3 tuomaria riittävät. Jos tuomareita on enemmän, niin arvostelussa lasketaan pisteiden yhteismäärä kaikista arvostelupapereista yhteen. Kilpailija saa jokaisen tuomarin paperin itselleen. **Tuomarin avustaja** toimii tuomarin ohjeiden mukaisesti ja istuu kokoajan tuomarin vieressä avustamassa tarpeen mukaisesti. Avustaja laskee yhteispisteet ja prosentit luokan edetessä sekä merkitsee ne tietokoneelle suoraan, jos tuomarikalustoon ei kuulu tietokonetta riittää kirjoitettu merkintä paperille. SM-kisoissa tietokone on pakollinen. Tulokset kirjataan joko Exceliin (suositeltu vaihtoehto) tai Wordiin/muuhun tekstinkäsittelyohjelmaan. Excel-ohjelmassa pystyy kätevästi järjestämään osallistujat paremmuusjärjestykseen pisteiden perusteella. Avustajan on siis osattava laskea prosentit, käytettävä ohjelmista joko Exceliä, Wordia tai muuta tekstinkäsittelyohjelmaa. Lisäksi avustajan kuuluu opetella kouluratsastusohjelmat joita hän on avustamassa. Avustaja voi myös toimia kirjurina jos tuomari mielummin sanelee arvostelunsa. Päätuomarin avustaja on tärkeä lisä toimiviin kilpailuihin.

Tuomarin pöydälle suositellaan seuraavia esineitä parantamaan sujuvuutta:

- Tyhjiä paperiarkkeja
- Kyniä
- Laskin jolla onnistuu prosenttilaskut
- Pilli mahd. virhetilanteita varten
- Kouluohjelmapapereita riittävästi
- Tietokone/Kannettava tietokone
- Lähtölista
- Kamera. Kamera asetetaan tuomaripöydän eteen kuvaamaan suoritusta joka auttaa tuomaroinnissa siten että tuomari voi palata katsomaan radan kokonaisuudessaan ja tekemään kattavamman arvostelun ratsukosta. Ratsukko saa myös näin selkeän videon itselleen halutessaan koko radasta.

Tuomarien ja avustajien lisäksi muu henkilökunta voi sisältää *kuuluttajan, verryttelyaluevalvojan, varustetarkastajan, mahdollisen kameramiehen sekä suoritusten välissä rataa korjaavan henkilön tarpeen mukaan* (kaatunut kouluaita/ koulukirjain/ häiritsevä roska kentällä). Isompi henkilökunta takaa kisoihin nopean ja sujuvan aikataulun. Henkilökunnan on hyvä keskustella ennen kisoja käytäntöjä läpi jotta kaikki sujuisi kisapäivänä ilman suurempia ongelmia.

Tämä säännöstö koskee kouluratsastusta ja lajiin liittyviä kilpailuja. Sääntöjä käytetään SM-kilpailuissa sekä niitä voi käyttää ja soveltaa alemman tason kilpailuissa. Kouluratsastukseen liittyviä ohjeita suositellaan käytettäväksi kouluvalmennuksissa.

Laatinut: Maikken (khtRaRa) 12.4.2018